

PHẦN I

HÃY LÀM NGƯỜI TỐT!

Chương 1

Ai Cũng Được Lên Thiên Đàng!

Bất Kỳ Ai!

Khi chúng ta nói “**Bất Kỳ Ai**” thì có nghĩa là gì?. Phật giáo có bao giờ nói rằng chỉ những người theo đạo Phật mới được phúc báo ở kiếp sau?.

Theo Phật giáo, việc chúng ta sẽ đi về đâu sau kiếp sống này là hoàn toàn **không phụ thuộc** vào tôn giáo của chúng ta. Thật ra, không cần phải cầu nguyện, thờ phụng, hay thậm chí phải tin vào Đức Phật thì mới hưởng phúc đức ở kiếp sau.

Những gì xảy ra cho chúng ta ở kiếp sống tiếp sau là **phụ thuộc** vào phẩm hạnh đạo đức của chúng ta trong kiếp sống này.

Con đường dẫn đến Cõi Trời (hay Thiên Đàng) không phải có được bằng đức tin hay sự thờ phụng, mà bằng cách làm những điều tốt thiện và tránh làm những điều xấu ác!.

Phật chưa bao giờ nói điều gì như kiểu ‘Hãy thờ kính ta và các người sẽ được quả báo phúc lành’. Phật cũng chưa bao giờ nói mình có đủ quyền năng và cảnh báo sẽ trừng phạt bất cứ ai không tin vào Phật hay không theo đạo Phật.

Trái lại, Phật nói rằng nếu bất cứ ai có điều nghi ngờ về Phật thì không có gì là sai trái cả, bởi vì tất cả mọi người đều cần phải có đủ thời gian mới có được sự hiểu biết chính đáng. Điều đó không có gì là sai trái cả.

Đức Phật nhấn mạnh rằng mọi người nên tự chính mình tìm tòi, hiểu biết và trải nghiệm Lẽ Thật (Chân Lý), và đặc biệt không nên đặt lòng tin một cách mù quáng vào ai hay vào điều gì, ngay cả đó là Đức Phật hay Phật pháp. (Phụ Lục 1)

Vì vậy, tất cả những người theo những con đường đạo Thiên Chúa, đạo Hindu, đạo Hồi, đạo Do Thái, đạo Phật, đạo Lão... và thậm chí những người theo chủ nghĩa vô thần, đều có khả năng có được một kiếp sau đầy phúc lành sau khi chết.

Tuy nhiên, chúng ta hãy tin chắc một điều rằng những người có được phúc lành đó trong tương lai phải là những người tốt trong kiếp này. Những “**Người Tốt**”!. Vì sao?. Bởi vì khó có một tôn giáo nào hay một chủ thuyết nào, dù tin hay không tin vào kiếp sau, lại cho rằng những người làm những

điều xấu ác lại được lên thiên đàng hay được hưởng phúc lành sau khi chết.

(1.) Thiên Đàng hay Cõi Trời là gì?

Thiên Đàng hay Cõi Trời chúng ta đang nói là gì?. Thứ nhất, “thiên đàng” hay “cõi trời” ở đây về mặt ngôn ngữ muốn dùng là giống nhau. “Thiên” là trời, “đàng” hay “đường” là cõi.

Bạn không nên lẫn lộn khái niệm “thiên đàng” như trong nhiều tôn giáo khác. Thiên đàng hay cõi trời ở đây chỉ những cõi hiện hữu cao hơn và hạnh phúc hơn (hơn cõi trần gian, địa ngục...) mà chúng sinh có thể tái sinh về sau khi kết thúc kiếp này. Dân gian cũng hay gọi là những cõi tiên, cõi tiên bồng, cõi trời thần.

Có thể nói nôm na đó là nơi hay cõi “trên trời” mà chúng ta có thể được tái sinh về đó sau khi chúng ta chết. Đó cũng có thể là một trạng thái hay cảnh giới tốt đẹp và đáng mong ước của tâm.

Chúng ta lấy ví dụ, một người tánh tình nóng nảy thì luôn luôn ở trong tâm trạng xấu và có thể luôn giận dữ bất kỳ lúc nào. Những người như vậy, luôn luôn tự làm cho mọi người xung quanh và chính bản thân mình phải khổ sở, bất hạnh. Ngược lại, những người tính khí nhẹ nhàng, luôn bình tâm, thì luôn luôn cảm thấy an bình và tạo niềm an lạc cho mọi người.

Bởi vì do trạng thái tâm của mình, cuộc sống của người sân hận cứ như là “địa ngục” đối với bản thân người đó và

mọi người xung quanh. Dễ thấy rằng, những người có tâm bình lặng hài lòng thì luôn luôn sống đời hạnh phúc và xung quanh người ấy cũng giống như “thiên đường” vậy.

Lời dạy của Đức Phật chỉ cho chúng ta thấy được cách tìm thấy được trạng thái tâm hạnh phúc trong cuộc đời, cho phép chúng ta tìm thấy sự an lạc, sự “thiên đàng” ngay trong cuộc sống này.

Bên cạnh những trạng thái của tâm, Phật giáo cũng tin rằng có những cảnh giới hay cõi sống ở trên vũ trụ, và những cảnh giới đó có thể là phúc lành hay đầy đau khổ.

Theo niềm tin truyền thống thì những cảnh giới thấp xấu nhiều đau khổ, bao gồm cõi Địa Ngục, Ngạ Quỷ, Súc Sanh; và còn những cảnh giới cao đẹp nhiều phúc lành là bao gồm cõi Người và những cõi Trời (Thiên, Thần).

Chúng ta sẽ bị (hay được) tái sinh về cõi nào là hoàn toàn do Nghiệp (kamma) mà chúng ta tạo ra và tích lũy trong kiếp sống này, và bao gồm cả phần nghiệp đã được tích lũy trong những kiếp sống quá khứ.

Đức Phật đã tuyên dạy rằng, ngay cả những người tại gia nếu biết sống giữ Năm giới hạnh căn bản (không sát sanh, không tà dâm, trộm cắp và uống rượu, dùng chất độc hại), thì cũng chắc chắn được tái sinh về những cõi phúc lành như cõi Người hay những cõi Trời. **(Phụ Lục 2)**

Vì vậy: ***“Ai cũng được lên thiên đàng, chỉ cần làm người tốt!”***

◆ Chú giải:

“Nghiệp” là một từ Hán-Việt, có nghĩa là những “hành động”, đặc biệt là những hành động cố ý, hành động do tâm ý của mình làm ra. Nghiệp trong tiếng Pali là: “kamma”. Tiếng Phạn là “karma”.

Quy luật của Nghiệp rất dễ hiểu. Nếu bạn làm nhiều hành động xấu ác, tức là tạo Nghiệp xấu ác, thì bạn phải nhận lãnh những hậu Quả xấu. Nếu bạn làm nhiều hành động tốt thiện, tức là tạo nhiều Nghiệp tốt lành, thì bạn sẽ nhận lãnh hậu Quả phúc lành.

Tương tự, trong chừng mực căn bản, có thể nói: Nếu bạn tích lũy quá nhiều Nghiệp xấu ác hơn là những Nghiệp tốt thiện, thì có khả năng bạn sẽ bị tái sinh về những cõi thấp xấu. Ngược lại, nếu bạn tích lũy nhiều Nghiệp thiện tốt nhiều hơn những Nghiệp xấu ác, thì có khả năng là bạn sẽ được tái sinh về những cõi cao đẹp nhiều phúc lành. **(Phụ Lục 3)**

Cảnh giới hay cõi sống nào chúng ta sẽ tái sinh về là phụ thuộc vào “Nghiệp” mà mỗi chúng ta tích lũy trong đời này và những đời trước. “Nghiệp” là kết quả của những hành động tâm ý và những hành động thói quen, lặp đi lặp lại trong cuộc sống hàng ngày của chúng ta. **(Phụ Lục 4)**

Dân số của cõi người không phải là cố định hay theo một xu hướng nhất định nào. Bởi vì tất cả chúng sinh đều có thể tái sinh vào cõi người hay một trong nhiều cõi khác nhau trong vũ trụ tùy theo Nghiệp của họ.

*Để biết thêm những cảnh giới, và những cõi sống khác, bạn có thể tham khảo “**Giáo trình Phật học**”, chương VII, của Chan Khoon San.*

(2) Nếu chúng ta bị tái sinh vào cảnh giới Thấp Xấu, liệu chúng ta có phải bị lưu đày ở đó mãi mãi không?

Phật giáo tin rằng thời gian mà mỗi chúng sinh phải bị lưu đày vào những cõi Thấp Xấu thì phụ thuộc vào số lượng Nghiệp xấu ác mà chúng sinh đó đã gây ra và tích lũy.

Phật giáo thì không có giáo lý theo kiểu như tôn giáo khác là ‘khi đã xuống cảnh giới thấp xấu (như Địa Ngục) là phải bị ở đó mãi mãi và không có đường quay về!’. Theo Phật giáo thì cho dù một chúng sinh có thể phải chịu đọa đày trong một cõi xấu nào, như như Địa Ngục, thì sự đọa đày đau khổ đó sẽ chấm dứt khi Nghiệp xấu ác đã hết, cho dù phải đến hàng ngàn, hàng triệu năm, hay một khoảng thời gian dài không đếm được...mới hết ác nghiệp.

Vì vậy, Đạo Phật không bao giờ tuyên bố những khái niệm bất công theo kiểu ‘quơ đũa cả nắm’, hoặc chủ trương có những hình phạt vô tận dành cho những hành động (Nghiệp) xấu ác nào đó. **(Phụ Lục 5)**

Phật giáo cũng chưa bao giờ cảnh báo hay “hù dọa” những người không theo đạo Phật hay những người thuộc những tôn giáo khác về bất kỳ hình phạt nào cả. Tất cả đều là do Nghiệp của mỗi người tự làm. Còn tất cả mọi người thật ra đều có quyền chọn cho mình con đường (đạo) hay tín ngưỡng của mình. Bởi vì Phật giáo, theo đúng nghĩa, không phải là một tôn giáo, mà chỉ là “con đường”, chỉ là “lối sống” để mang lại an lạc và phúc lành cho mỗi người.

(3) Nếu được tái sinh về một cõi Trời, liệu chúng ta có được lưu lại mãi mãi? Cõi Trời (Thiên đàng) có phải là đích đến cao nhất và cuối cùng của chúng ta và Phật giáo?

Những chúng sinh đã làm nhiều việc thiện tốt và nhờ vậy đã tích lũy được nhiều Nghiệp thiện lành thì có khả năng được tái sinh về những cõi cao đẹp phúc lành, như là những cõi Người, cõi của Thiên Thần và Trời. Đức Phật khuyên dạy rằng, nếu một người hay chúng sinh không tu tập chứng đạt đến Niết-bàn thì người đó nên theo giữ cuộc sống lương thiện và đức hạnh để chúng ta còn có cơ hội được tái sinh về những cảnh giới phúc lành đó. Điều quan trọng nhất là phải **sống thiện lành** để phòng hộ, bảo vệ bản thân tránh khỏi rớt rơi vào những cảnh giới thấp xấu, toàn đau khổ và đọa đày thăm thẳm, như địa ngục, súc sinh. Bạn hãy ghi nhớ về điều này!!!

Kiếp sống trên những cõi Trời trong khoảng thời gian là rất dài, được cho là đại thọ, gấp hàng trăm ngàn thậm chí triệu lần so với tuổi thọ trên trái đất, nhưng cũng không phải là mãi mãi. Những người ở những cõi Trời đến khi hết tuổi thọ (thường nói là ‘khi hưởng hết phước’) rồi cũng phải chết và cũng phải tái sinh về cõi nào đó, tùy theo tất cả các Nghiệp của người đó.

Điều đó dễ hiểu rằng có những chúng sinh cõi Trời sau khi hết tuổi thọ có thể lại tái sinh trở lại cõi Người.

Điều đó cho thấy rằng, Phật giáo không coi việc tái sinh vào những cõi cao đẹp như những cõi Trời và Thiên Thần là mục đích cao nhất của đạo Phật. Hầu hết những người tu hành theo Phật đều nhắm tới “mục tiêu tốt cùng” là chứng ngộ Niết-bàn (Nibbana). Niết-bàn là sự “giải thoát hoàn toàn”, chấm dứt tái sinh, chấm dứt mọi sự khổ (*dukkha*).

Chuyện kinh điển kể lại rằng: Nanda, người anh em cùng cha khác mẹ với Đức Phật, đã bất mãn thoái và nói với Đức Phật rằng ông muốn bỏ đời sống tu hành. Đức Phật liền dùng năng lực thần thông đưa ông lên một trong những cõi Trời để ông thấy được sự hưởng phúc sung sướng ở trên đó. Và Đức Phật hứa với ông rằng nếu tu tập tốt theo Giáo Pháp thì sau này ông ta có thể tái sinh về những cõi Trời phúc lành và hạnh phúc như vậy. Điều này đã thúc giục Nanda trở lại tu hành siêng năng và sau đó ông ta đã hoàn toàn có thể được tái sinh về một cõi Trời sau khi chết.

Nhưng trong quá trình thiền tập tu tiên đó, Nanda nhận ra rằng chính Niết-bàn mới thực sự là niềm chân phúc cao nhất hơn cả những phúc lành ở cõi Tiên Trời. Vì thế ông đã xin Đức Phật bỏ lời hứa trước đây để ông ta cố gắng tu để đạt đến mục tiêu chứng ngộ Niết-bàn. (*Theo Kinh “Nanda Sutta”- “Udana III.2”.*)

(4) Vậy “Niết-bàn” là gì?

Nếu bạn đã chưa bao giờ thực hành theo Giáo Pháp và đi theo con đường Đức Phật đã chỉ ra, thì từ *Niết-bàn* có lẽ là một khái niệm khó hiểu đối với bạn. **(Phụ Lục 6)**

Theo giảng luận thì một người dù có chứng ngộ hay hiểu biết được Niết-bàn là gì thì người ấy cũng khó mà giải thích cho người không biết gì về nó. Điều đó cũng như việc cố gắng giải thích những màu sắc cho những người mù hay những âm thanh cho những người bị điếc vậy. Nghe có vẻ bí ẩn quá phải không bạn?. Nhưng thật ra nó không phải bí ẩn theo nghĩa thông thường nào cả, nó chỉ giống như là nếu bạn

không tự-mình nếm nước chanh thì bạn không thể nào biết được vị chanh đó như thế nào, dù một người có cố miêu tả vị chanh bằng những lời lẽ như thế nào cho bạn.

Nói nôm na rằng, ngôn ngữ thông thường của chúng ta không đủ và không thể nào diễn tả được trạng thái Niết-bàn. Mọi người phải tự thân trải nghiệm nó, phải tự mình chứng ngộ nó, phải “biết” nó thì mới “hiểu” được nó là gì.

Tuy nhiên, vẫn có một số cách miêu tả nôm na khác như: Niết-bàn là sự vắng bật, không còn mọi dục vọng và đau khổ. Trạng thái đó chỉ đạt được bởi những người đã diệt sạch mọi căn gốc Tham, Sân, Si. Đó là một trạng thái hay một cảnh giới tốt cùng an lạc và hạnh phúc, vì ở đó không còn tái sinh nữa...v.v...

Phật đã cố gắng khuyên dạy chúng ta phải giảm bớt Tham, Sân, Si, và cuối cùng diệt bỏ hết mọi mầm móng của Tham, Sân, Si. Và điều này chỉ làm được nếu chúng ta tu tập những phẩm chất tốt đẹp như: Lòng rộng lượng, lòng tốt, lòng nhẫn nhục, lòng từ bi, đạo đức và trí tuệ.

Bằng cách thực hành một cách đúng đắn theo con đường đạo Phật, bất kỳ ai trong chúng ta cũng có thể trải nghiệm được niềm an lạc và hạnh phúc của chữ “Niết-bàn”, *ngay cả trong kiếp sống hiện tại.*

Hãy tìm hiểu, xem xét và thử nghiệm việc thực hành những Lời Dạy của Đức Phật để nếm trải được niềm an lạc mà việc thực hành mang lại cho chính bản thân mình trong mỗi ngày!.

Đức Phật:

*Không cần chờ đến chết
Hãy trải nghiệm ‘Thiên đàng’
Ngay khi ta còn sống
Thiên đàng chính nơi đây
Chính là giây phút này
Là vị của “Niết-bàn”
Trong chính cuộc đời này.*
